

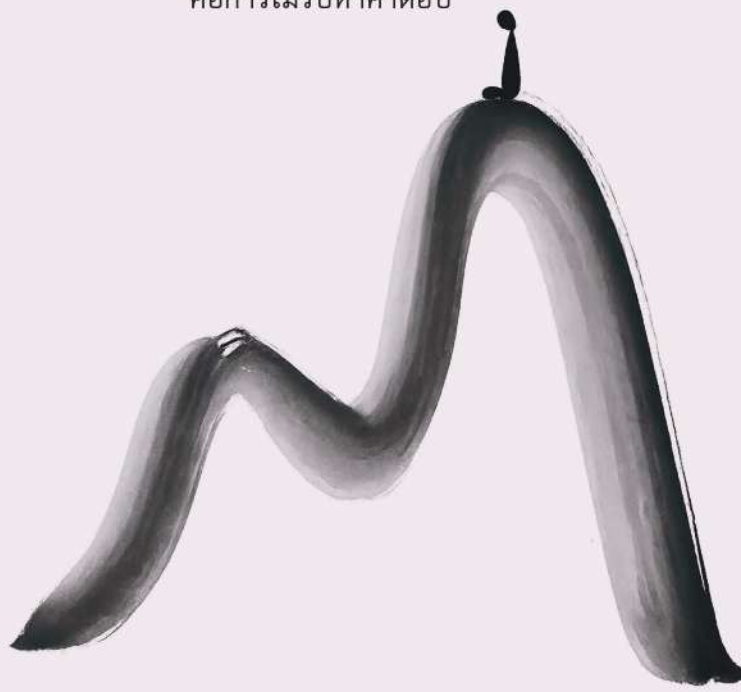
๑๒๐ ปี
ชาตกาล
พุทธทาสภิกขุ

๑๐
นิทาน
และ ๑๐
ปริศนา
ธรรม
เซ็น

ความสนุกของเซ็น
คือการไม่รับหาคำตอบ

พุทธทาสภิกขุ

๑๐ นิทาน และ ๑๐ ปรีศนาธรรมเซ็น

มหรสพทางวิญญาณที่ท่านพุทธทาสกล่าวถึง

พุทธทาสภิกขุ

คลิกสั่งซื้อได้ที่

@booktime

คำปรารภ

พุทธศาสนิกายเซ็น จะมีเทคนิค หรือวิธีการสอนธรรมที่พิเศษกว่านิกายอื่นๆ ตรงที่ “จิตตรงใจ” ก็คือสอนมุ่งตรงไปยังจิตใจเลยทีเดียว ทำให้ผู้ฟังเกิดความโพล่งขึ้น หรือเกิดความสว่างไสวแห่งปัญญาอย่างรวดเร็ว และบรรลุธรรมในทันทีทันใดนั่นเอง **นิทานเซ็น** ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่พุทธศาสนิกายเซ็นนำมาใช้สอนอย่างแพร่หลาย และเป็นที่นิยมกันมากในปัจจุบัน

หนังสือเรื่อง **๑๐ นิทาน และ ๑๐ ปริศนาธรรมเซ็น** เล่มนี้ เป็นปาฐกถาชุด แนะนำจริยธรรม ครั้งที่ ๔ เดิมชื่อ “มหรสพทางวิญญาณเพื่อจริยธรรม” ซึ่งท่านอาจารย์พุทธทาสได้บรรยายแก่คณะครูอาจารย์ที่หอประชุมคุรุสภา เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๐๕ ต่อมาได้รับการพิมพ์อยู่ในหนังสือธรรมโฆษณ์ เล่มที่ ๑๘ ชื่อเล่มว่า พุทธจริยธรรม

ส่วนเนื้อหาในเล่มที่ท่านถืออยู่นี้ประกอบด้วย **นิทานเซ็น ๑๐ เรื่อง**มาประกอบการบรรยาย ซึ่งบางเรื่องอาจจะคุ้นหูและรู้จักกันดี อย่างเช่น เรื่อง น้ำชา

ล้นถ้วย เป็นต้น ซึ่งท่านได้ชี้ให้เห็นว่า นิทานธรรมะเป็น
สิ่งที่จำเป็นในการใช้เป็นสื่อสอนจริยธรรมให้แก่เด็กและ
เยาวชน เพราะนิทานจะทำให้เด็กเรียนสนุกไม่เบื่อหน่าย
ต่อการเรียน ขณะเดียวกันเด็กก็จะได้ซึมซาบธรรมะไปด้วย

นอกจากมีเรื่อง ๑๐ นิทานเช่นแล้ว ในเล่มยังมี
เนื้อหาเรื่อง **๑๐ ปริศนาธรรม** เช่นที่ท่านอาจารย์พุทธทาส
นำเอาภาพเขียนในโรงมหรสพทางวิญญานที่สวนโมกข์
มาแต่งกลอนประกอบเป็นการช่วยอธิบายภาพปริศนา
ธรรมเช่นเหล่านั้นให้เข้าใจง่ายขึ้น

อนึ่งหนังสือเล่มนี้สำนักพิมพ์สุขภาพใจจัดพิมพ์ขึ้น
ในโอกาสครบรอบ ๑๒๐ ปีชาตกาลพุทธทาสภิกขุ ในปี
๒๕๖๙ นี้เพื่อที่จะสืบสานปณิธานท่านอาจารย์พุทธทาส
๓ ประการ คือ เข้าถึงหัวใจของศาสนาของตน ทำ
ความเข้าใจระหว่างศาสนา และออกมาเสียจากอำนาจ
วัตถุนิยม เพื่อประโยชน์สุขแก่ทุกชาติทุกศาสนาในโลก
จึงหวังเป็นอย่างยิ่งให้หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับครู
อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา และคนทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับ
เรื่องเช่น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้วยความเคารพในธรรม

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ

๘ มิถุนายน ๒๕๖๙

สารบัญ

๑๐ นิทานเซ็น มหรศพทางวิญญูณเพื่อจริยธรรม ๙

๑. น้ำชาล้นถ้วย	๒๓
๒. เพชรที่หาได้จากโคลนถื่นสลัม	๒๙
๓. อย่างนั้นหรือ?	๓๗
๔. ความเชื่อฟัง	๔๓
๕. ถ้าจะรักก็จงรักอย่างเปิดเผย	๔๗
๖. ช่างไม่เมตตาเสียเลย	๕๓
๗. พระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง	๕๙
๘. ไกล้วพระพุทธเจ้าเข้าไปแล้ว	๖๕
๙. ยิ่งให้เร็ว นั้นแหละจะยิ่งช้า	๗๑
๑๐. เซ็นเนื้อ เซ็นกระดูก	๘๑

๑๐ คำกลอนปริศนาธรรมเซ็น	๙๕
๑. เสียงขลุ่ยกลับมาหากอไผ่	๙๗
๒. ดอกไม้จัดคน	๙๙
๓. ไหว้พระพุทธรูป	๑๐๑
๔. อยู่ให้เหมือนลั่นงูในปากงู	๑๐๓
๕. เต่าหินตาบอด	๑๐๕
๖. จิตว่างได้ยินหญ้าพูด	๑๐๗
๗. ฝนอิฐเป็นกระจกเงา	๑๐๙
๘. แม่น้ำคด น้ำไม่คด	๑๑๑
๙. สหายเขียนพระไตรปิฎก	๑๑๓
๑๐. ไล่เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์	๑๑๕

นิทานเซ็น

เล่าโดย...พุทธทาสภิกขุ แห่งสวนโมกขพลาราม

นิทานเซ็น
มหรสพทางวิญญาณ
เพื่อจริยธรรม

ท่านที่ยังคงปฎิญาณตัวเองว่าเป็นครูทั้งหลาย.

วันนี้เป็นวันอาทิตย์; อาตมาอยากจะขอให้ท่านทั้งหลายสนใจในความหมายของวันอาทิตย์ที่เกี่ยวกับจริยธรรม; จึงอยากจะเริ่มด้วยการขอร้องให้ท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลายนึกถึงข้อที่ว่า ชาวคริสเตียนถือว่า การทำงานในวันอาทิตย์นั้นเป็นบาป; การเป็นบาปก็ต้องตกนรก; ถ้ามีการทำงานในวันอาทิตย์ ก็หมายความว่า เป็นบาป. ทีนี้ลองคิดถึงพวกเรา : เราก็มียันพระ ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า holiday; เลขานุการชุมนุมจัดให้เราต้องมาฟังการบรรยาย ซึ่งเป็นการทำงานวันอาทิตย์ นี่ใครจะรับผิดชอบ ถ้ามีคนต้องตกนรกขึ้นมาบ้าง; เพราะถ้าหากว่าการฟังนี้ รู้สึกว่าเป็นการทำงาน คือต้องทนทำงาน วันนี้ก็เป็นการทำงานสำหรับคนนั้นก็เลยเป็นการทำงานวันอาทิตย์; แต่ถ้าการฟังนี้ไม่ใช่ รู้สึกว่าเป็นการทำงาน หรือทนทำงาน ก็เลยไม่เป็นบาป รอดตัวไปได้; เพราะฉะนั้นอาตมาเห็นว่า วันนี้เราอย่าทำงานกันเลย อย่าทำอะไรชนิดที่เป็นการทำงาน หรือที่เรียกว่าwork กันเลย มาเปิดโรงมหรสพกันดีกว่า และก็เรียกโรงมหรสพของเราว่า spiritual theatre คือโรงมหรสพทางวิญญาณสำหรับมนุษยสมัยปรมาณู หรือ

ว่าเป็นโรงมหรสพเพื่อจริยธรรม ก็สุดแท้แต่จะเรียก.

แต่ว่ามนุษยสมัยยุคปรมาณูนี้ มีอะไรรุนแรงกว่า มนุษย์ยุคที่แล้วมา และยุคปรมาณูนี้ก็เกิดขึ้นเพียงไม่กี่ปี ฉะนั้นเราจะต้องปรับปรุงสิ่งที่เรียกว่ามหรสพของเราให้เหมาะสมกับมนุษย์ในยุคที่ก้าวหน้าพรวดพราด เป็นยุคปรมาณูนี้ด้วย และถ้าท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลาย สนใจให้ดี ถึงเรื่องโรงมหรสพทางวิญญาณนี้ก็จะแก้ปัญหา หรือข้อสงสัยที่อาตมาได้รับมากที่สุดปัญหาหนึ่ง คือปัญหาที่ว่า จะทำให้เด็กๆ สนุกสนานต่อการ ศึกษาและปฏิบัติธรรมะได้อย่างไร. อาตมายืนยันว่า เราจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียมหรสพในทางวิญญาณ ฉะนั้น การบรรยายในวันนี้ ซึ่งเป็นวันอาทิตย์ อาตมาจึงขอ เปลี่ยนเรื่อง; แทนที่จะบรรยายติดต่อมาตามแนวเดิม วันนี้ขอเป็นพิเศษ ให้เป็นเรื่องมหรสพทางวิญญาณ ดังที่กล่าวแล้ว.

คำว่า มหรสพทางวิญญาณนี้ เราหมายความว่า การทำให้ได้รับความเพลิดเพลินในทางธรรมะ จะเป็นสถานที่ไหน โดยวิธีใด ก็เรียกว่า เป็นการบันเทิง ในทางธรรม เป็นมหรสพในทางวิญญาณได้ทั้งนั้น.

แต่ถ้าเราพิจารณาดูจะเห็นได้ว่า มันยังมีผลมากไป
กว่านั้นอีก คือไม่ใช่เพียงแค่บันเทิงเฉยๆ แต่มันเป็น
ไปเพื่อความก้าวหน้าในทางจิตใจ ให้สูงขึ้นไปตาม
ทางธรรม เพื่อประโยชน์แก่จริยธรรม ฉะนั้นขอให้
ครูบาอาจารย์ช่วยกันระวังให้ดี สำหรับคำว่า holiday.
ถ้าเป็นวันอาทิตย์สำหรับไปที่โรงหนัง หรือไปยิมนาสติก
ปลา อย่างนี้จะถูกกับความหมายของคำว่า holiday
หรือไม่ สำหรับคำว่า holiday นั้น ถ้าอยากจะทราบว่ามี
ความหมายอย่างไรละก็ ลองเปลี่ยนตัว ไอ ที่ แอล ให้
เป็น วาย แล้วใส่ไฮเฟ่นตรงนั้น แล้วอ่านว่า holy-day;
holy แปลว่าอะไร ท่านก็ทราบดีอยู่แล้ว ไม่ต้องบอก.
คำว่า holy มันจะมีน้ำหนักมาก น้อย สูง ต่ำ อย่างไร
ท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลาย คงทราบดี พร้อมกันนั้นก็
ทราบได้ทันทีว่า holy-day ก็ตรงกับคำว่าวันพระของ
พวกพุทธบริษัทเรา. คำว่า holy หมายถึงสิ่งประเสริฐ
สูงสุดเช่นเดียวกับคำว่าวันพระ คำว่า “พระ” ของเรา
ก็หมายถึงสิ่งประเสริฐสูงสุด เพราะฉะนั้นวันเช่นวัน
อาทิตย์ซึ่งเป็นวัน holiday นี้ จะต้องจัดจะต้องทำกัน
อย่างไร จะเห็นได้ทันทีว่าไม่ควรจะทำให้เป็นวันยิมน
ตักปลา หรือวันไปเข้าโรงหนังอย่างนี้เป็นต้น ฉะนั้น

เราช่วยกันทุกอย่างทุกทาง ให้วันพระของเราเป็นวันพระจริงๆ ซึ่งจะยึดเอาวันอาทิตย์ หรือจะเอาวันสิบห้าค่ำก็สุดแท้แต่ว่าทุกคนจะต้องมีวันพระแล้วแต่จะสะดวกในวันไหน. ในรอบเจ็ดวันจะต้องมีวันพระ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ วันสิบห้าค่ำครึ่งหนึ่ง นี่เป็นวันพระเต็มตัว. เดี่ยวนี้ลองมองย้อนมาดูจิตใจของพวกเรา ครูบาอาจารย์เห็นว่า ที่ต้องถูกเกณฑ์มาในวันอาทิตย์ หรือสมัครมาด้วยความเต็มใจของตนเองก็ตอนนี้เรากำลังมาทนทำงานอยู่ที่นี่ หรือเรากำลังบันเทิงเรริงรื่นในทางธรรมะอยู่ที่นี่. นี่อาตมาเห็นว่า เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย จึงขอนำมากล่าว และขอร้องให้สนใจที่จะเข้าใจ.

อาตมาอยากจะกล่าวถึงกับว่า **ถ้าเรามีสติปัญญาเพียงพอที่จะสร้างมหรสพในทางวิญญูณขึ้นได้แล้ว ความรวนเรและความเสื่อมเสียทางจริยธรรมของเรา จะกลับร้ายกลายเป็นหมดเลย** อาการที่พึงปรารถนา ที่เป็นความเสื่อมทางจริยธรรมในสังคมนั้นจะหายไปหมด ถ้าเราสามารถสร้าง spiritual theatre นี้ขึ้นได้. ขอให้สนใจสังเกตศึกษาให้เป็นพิเศษ อย่าเห็นเป็นของครี. ปู่ย่าตายายของเราท่านฉลาดมาก ที่ท่านมีมหรสพทางวิญญูณของท่านได้จริงๆ และก็สม่ำเสมอ

ดีด้วย คือถึงวันพระก็ไปวัด มีอะไรๆ ที่วัดจนตลอดวัน ตลอดคืน วันหนึ่ง คืนหนึ่งนี้ เต็มไปด้วยความบันเทิง ในทางธรรมะ. ท่านพอใจได้เท่ากับที่ลูกหลานสมัยนี้ จะไปโรงหนัง. ถ้าเราวัดความพอใจได้ ความพอใจนั้น จะเท่ากัน. ที่นี้ผลพลอยได้อีกอย่างอื่นนั่นมีอยู่ว่า ที่ไหน จูงวิญญาณไปในทางต่ำ ที่ไหนจูงวิญญาณไปในทาง สูง ที่ไหนหมดเปลืองมาก ที่ไหนหมดเปลืองน้อย ดังนี้ ฉะนั้นถ้าคนเราทุกคนสามารถหาความบันเทิงในทาง ธรรมะได้อย่างนี้แล้ว มันจะประหยัดแม้กระทั่งในทาง เศรษฐกิจเป็นอย่างยิ่ง และได้รับความบันเทิงในทาง ธรรมะ มีจิตใจอิ่มเอิบอยู่ด้วยธรรมะ มีร่างกายสดชื่น ใจแจ่มใส เพราะเหตุที่จิตใจบันเทิงอยู่ในทางธรรมะ; เพราะฉะนั้นที่ไหนให้ผลอย่างนี้ ที่นั่นเป็นโรงมหรสพ ในทางวิญญาณไปหมด; ที่นี้คนหนุ่มคนสาวจะมีวิถีทาง ทำได้อย่างไร ก็น่าจะต้องคิดดู.

ถ้าเราจะมองให้สูงขึ้นไปถึงพวกโยคี มุนี ฤๅษี อะไรเหล่านี้ การบันเทิงในทางธรรมะของท่านเหล่านั้น ก็คือความสุขที่เกิดจากสมาธิ ซึ่งมีรสเยือกเย็นแสน ที่จะเย็น ชื่นใจแสนที่จะชื่นใจ ฉะนั้นท่านจึงอยู่ได้ด้วย ความรื่นเริง บันเทิงอย่างบทกลอนที่คนสมัยนี้อาจจะ

ไม่เข้าใจก็ได้ มีอยู่ว่า :-

**“เข้ามานานนับเดือนไม่เขยื้อนเคลื่อนไหว
จำศีลกินวาตา เป็นผาสุกทุกคืนวัน” ดังนี้.**

กินวาตา หมายถึง กินลม; ขอให้ท่านเข้าใจว่า
กินวาตา คือกินลมเป็นอาหาร แต่ก็ยังเป็นผาสุกทุก
คืนวัน. นี้เรียกว่าเป็น “มหรสพในทางวิญญูณ” ของ
ท่านเหล่านั้นอย่างเต็มที่ มีเสน่ห์ดึงดูดคนเหล่านั้นติด
แน่น เหมือนกับเสน่ห์ในโรงหนังดึงดูดคนบางคนสมัย
นี้ที่ต้องไปทุกโปรแกรมอย่างนี้ เป็นต้น. นี่ก็เป็นเครื่อง
พิสูจน์ว่า ความบันเทิงใจนั้นไม่จำเป็นจะต้องมีรูปร่าง
หรือที่มาเหมือนกันไปหมด มันจะมาจากอะไรก็ได้; เรา
จะต้องรู้จักวิธีที่ทำให้มันเป็นสิ่งที่แท้จริง มีประโยชน์
และไม่ยุ่งยาก ไม่ลำบาก. ถ้าหากว่าเราสามารถจะจัด
ความบันเทิงในรูปแบบนี้ให้แก่เด็กๆ ได้ หรือแก่คนหนุ่มคน
สาวได้ เขาก็จะพอใจในทางธรรมะยิ่งขึ้นกว่าที่กำลัง
เป็นอยู่เดี๋ยวนี้เพราะฉะนั้นจึงขอรับรองให้สนใจ. เราอาจ
จะดัดแปลงศิลปกรรม วรรณกรรม อะไรต่างๆ เหล่านี้
ให้เป็นรูปอื่น ซึ่งให้ความบันเทิงในทางธรรมะด้วย
ก็ได้. เราอาจจะฉายภาพยนตร์ ฉาย slide ซึ่งให้วิชา

ความรู้ในทางธรรม และบันเทิงธรรมะพร้อมกันไปในตัวก็ได้. ถ้าท่านผู้เป็นประธานของชุมนุมอบรมนี้เห็นด้วย เราจะฉาย slide ชนิดนั้นกันสักวันหนึ่งก็ได้ อาตมามีพร้อม และเป็นการ copy มาจากสมุดข่อยโบราณของปู่ย่าตายาย; เราจะเห็นได้ว่าปู่ย่าตายายมีความฉลาดในเรื่องนี้อย่างไร หรือว่าเราจะได้เห็นทัศนศึกษาของปู่ย่าตายาย ว่าวิเศษหรือด้อยกว่าของเราสักกี่มากน้อย ที่สามารถบรรยายธรรมะตั้งแต่ต้น คือแต่แรกที่ว่า คนเราเกิดมาด้วยอะไร อย่างไร เกิดกิเลสอย่างไร เกิดความหลงอย่างไร เกิดความฉลาดอย่างไร และบำเพ็ญธรรม บรรลุญาณไปตามลำดับ กระทั่งบรรลุมรรคผลนิพพานอย่างไร อย่างนี้ ท่านสามารถแสดงได้ด้วยภาพ ซึ่งถ้าดูในแง่ของศิลปะอย่างยิ่ง มันก็เป็นศิลปะอย่างยิ่ง เพราะให้ความบันเทิงตามแบบศิลปะได้ แม้ดูในทางธรรมะ ก็เป็นธรรมะที่สมบูรณ์อย่างยิ่ง จะดูเพื่อความเพลิดเพลินก็เป็นความเพลิดเพลินได้. นี่แหละเรายังมีอีกหลายอย่างที่จะควรจะดัดแปลง แม้ที่สุดแต่เพลงและดนตรี; เพลงชนิด ๘๐% ที่กล่าวถึงในวันก่อนนั้น เราสามารถจะกันออกไปเสียได้ ด้วยบทเพลงที่เป็นศิลปะบริสุทธิ์เป็นธรรมะบริสุทธิ์ก็ได้;

ทางตาก็ได้ ทางหูก็ได้ ทางอื่นก็ได้; รวมกันแล้ว ก็เป็น
มหรสพในทางวิญญาณ ฉะนั้นอาตมาจึงขอชักชวน
ท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลายในวันนี้ ให้สนใจในเรื่องนี้;
และวันนี้ก็เลยถือโอกาสทำการบรรยายของเราในวันนี้ให้
กลายเป็น spiritual theatre ไปด้วยการเล่านิทาน ซึ่ง
หมายความว่า อาตมาจะไม่ทำอะไรมาไปกว่าการเล่า
นิทาน สำหรับวันนี้ เพื่อความเป็นวันมหรสพ เพื่อความ
มีจิตว่างจากความยึดมั่นถือมั่นว่าตัวว่าตนกันให้ได้
ให้สมกับที่วันนี้เป็นวัน “พระ” เป็นวัน holiday หรือเป็น
อะไรทำนองนั้น.

ท่านทั้งหลายควรจะทราบว่ ในวัน week-day
คือวันที่ไม่ใช่วันอาทิตย์นี้เราจะต้องทำงาน. วันอย่าง
นั้นมันเป็นโอกาสของซาตาน หรือกิเลส หรือธรรมชาติ
ฝ่ายต่ำ จะครอบงำเราได้ง่ายที่สุด. เมื่อเราทำงานที่บ้าน
ก็ดี ที่ออฟฟิศก็ดี ที่ไหนก็ดี ซึ่งเราจะต้องติดต่อกับคน
มาก และคนแต่ละคนนั้นไม่ใช่เขาจะเป็นมิตรกับเรา
เสมอไป มันจึงมีอะไรที่ทำให้เรากลุ่มอกกลุ่มใจ เกิด
ความเป็นตัวเป็นตนขึ้นมา โดยไม่จำเป็นที่จะต้องเกิด
อย่างนี้ก็ยังดี และตลอดวันเหล่านั้น เราว่าวุ่นไปหมด
เต็มไปด้วยวิตกกังวลอย่างที่เราเรียกสั้นๆ ว่า “กลางคืนอัด

คว้น กลางวันเป็นไฟ” กลางคืนอดคว้น กลางวันเป็นไฟ วลีนี้ไม่ใช่อาตมาว่าเอาเองแต่เป็นพระพุทธานุชาตในสูตรสูตรหนึ่ง ซึ่งพระพุทธานุชาตเจ้าท่านตรัสเป็นปริศนาที่ต้องคิดนี้กว่า **“จอมปลวกจอมหนึ่ง กลางคืนอดคว้น กลางวันเป็นไฟ”**.

ดังนั้น แล้วก็ว่าเรื่อยไปตลอดเรื่องของท่าน; แต่อาตมาเอามาเฉพาะวลีที่ว่า “กลางคืนอดคว้น กลางวันเป็นไฟ”.

จอมปลวกนี้ ก็คือร่างกายนี้; กลางคืนอดคว้นหมายความว่า มีการงานมาก มีธุระผูกพันที่จะต้องรับผิดชอบก็มาก หรือสมัครใจที่จะไปกังวลเองด้วยนิสัยเคยชินนั้นก็มาก ฉะนั้นกลางคืนจึงอดคว้น คือคิดครุ่นไปหมด; ถ้าอายุมากหน่อยก็ถึงกับนอนหลับยาก หรือนอนหลับไม่ได้เลยก็มี. นี่กลางคืนอดคว้นหมายความว่าอย่างนี้. มันลุกไปทำอะไรที่ไหนไม่ได้ ก็ต้องทนนอนกายหน้าผากวิตกกังวลครุ่นคิดเกินกว่าเหตุไป ตามภาษาของคนที่ยึดมั่นถือมั่น พอถึงกลางวันเป็นไฟ ก็หมายความว่าออกจากบ้านเป็นไฟเป็นไฟ ไปที่เดียวทำการงานอย่างนั้นอย่างนี้ ที่นั่นที่นี้ เป็นไฟไปกว่า

จะคำอีก ลักษณะที่กลางคืนอดควัน กลางวันเป็นไฟ
นี้ มันมีแก่เราทุกคน จริงหรือไม่ขอให้ลองสนใจ; มันมี
แววตาแห่งนรก หรือมีนรกซ่อนอยู่ในแววตาใช่หรือไม่
ก็ลองพิจารณาดูลักษณะที่ว่า กลางคืนอดควัน กลาง
วันเป็นไฟ; ฉะนั้นถ้าเราจะต้องเป็นอย่างนี้ตลอดทั้ง
สัปดาห์ไม่มีวันที่หยุดเลย มันจะเป็นอย่างไรบ้าง. การที่
ว่า ๗ วัน หยุดเสียสักวันหนึ่งนั่น มันเป็นสวัสดิมงคลแก่
คนนั่นเอง ฉะนั้นถ้าใครขึ้นไปปล้ำมัน คือไปทำงาน
อย่างเดียวกันในวันนั้นเสียอีก ปรับให้เป็นบาปและตก
นรก อย่างนี้ก็ดีแล้ว. ท่านทั้งหลายก็คงจะเห็นด้วยว่า
คำกล่าวนั้นถูกต้องในการที่ว่า บุคคลนั้นเป็นคนที่ไม่มี
วันพระเสียเลย. ช่างกระไรเขาเป็นคนที่ไม่มีวันพระเสีย
เลยทั้ง ๗ วัน. เมื่อ ๗ วันไม่มีวันพระ ก็เท่ากับทุกสัปดาห์
หรือตลอดชีวิต เป็นคนที่ไม่มีวันพระเสียเลย. นี่แหละ
เป็นเหตุให้เราระลึกถึงวันพระ หรือวัน holiday กันบ้าง
แล้วมาเล่นนันทนาการสนุกๆ กันดีกว่า.

นิทานชุดหนึ่ง เป็นนิทานของพวกพุทธศาสนา
นิกายธยานะ หรือที่เราเรียกกันตามภาษาญี่ปุ่นว่านิกาย
เซ็น. พวกนี้เขาชอบการคิด ชอบการคิดเองมากกว่า
การไปถามคนอื่นให้บอกเล่าไปตรงๆ. เขาชอบการคิด

ของเขาเอง เขาจึงบันทึกเรื่องต่างๆไว้ในลักษณะที่เป็น
ปริศนาทั้งนั้น. มันมีหนังสืออยู่เล่มหนึ่ง บรรจุนิทาน
เหล่านี้ไว้ตั้งสองสามร้อยเรื่อง เรื่องละนาทีสองนาทิต
เป็นส่วนมาก ซึ่งอาตมาจะเลือกเอามาสัก ๙ เรื่อง ๑๐
เรื่อง เท่าที่เวลาอำนวย มาเล่าให้ท่านฟัง.

จิตที่ประกอบด้วยสภาวะแห่ง
ความว่าง
จาก “ตัวกู-ของกู”
นั่นแหละคือจิตแท้

๑๐ นิทาน และ ๑๐ ปรัชนาธรรมเซ็น

พุทธทาสภิกขุ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พุทธทาสภิกขุ.

10 นิทานและ 10 ปรัชนาธรรมเซ็น.-- กรุงเทพฯ : บั๊ค ไทม์, 2569.
116 หน้า.

1. ธรรมะกับชีวิตประจำวัน. I. ชื่อเรื่อง.

294.34

ISBN 978-616-14-0765-0

พิมพ์ครั้งที่ ๑	: กรกฎาคม ๒๕๖๙
ผู้ก่อตั้ง	: บัญชา เฉลิมชัยกิจ
ที่ปรึกษา	: คณิต นนทเปารยะ สงวนศรี ตริเทพประติมา
บรรณาธิการบริหาร	: วรุตม์ ทองเชื้อ
บรรณาธิการ	: สติมา บุตรกีปรีชา
บรรณาธิการผู้ช่วย	: เบญญาภรณ์ นิลประพันธ์ สรินรัตน์ ภูจักรัส
พิสูจน์อักษร	: บุญพิสิฐ ศรีหงส์
ออกแบบปก	: KDO Studio
ศิลปกรรม	: รุ่งฤทัย ศรีสุข
ฝ่ายบริหารงานพิมพ์	: สุรินทร์ บุระณา
ฝ่ายขาย	: มนูญชา ศิริวงษ์ อุดร ปัญญาชัย
ฝ่ายการตลาด	: ชวิน เฉลิมชัยกิจ อัครณัฐ ชุมนุม
จัดพิมพ์	: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ
จัดจำหน่าย	: บริษัท บั๊ค ไทม์ จำกัด ๒๑๔ ซอยพระรามที่ ๒ ซอย ๓๘ ถนนพระราม ๒ แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๑๕-๒๖๒๑ www.booktime.co.th

๑๐ นิทาน และ ๑๐ ปริศนา ธรรม ชวน ชวน

เรื่องโรงมหรสพทางวิญญาณนี้ก็จะแก้ปัญหา
หรือข้อสงสัยที่อาตมาได้รับมากที่สุดปัญหาหนึ่ง
คือปัญหาที่ว่า จะทำให้เด็ก ๆ สนุกสนานต่อการศึกษา
และปฏิบัติธรรมะได้อย่างไร อาตมายืนยันว่า
เราจำเป็นต้องต้องมีมหรสพในทางวิญญาณ

พจนานุกรม
๑๐
๑๐

๑๐ นิทาน และ ๑๐ ปริศนาธรรมชวน รวบรวมเรื่องเล่า
และปริศนาธรรม ที่พุทธทาสภิกขุนำมา
ใช้เป็น “มหรสพทางวิญญาณ” เพื่อให้ธรรมะไม่ใช่เรื่องห่างไกล
เคร่งขรึม หรือเป็นเพียงถ้อยคำในตำรา

ธรรมะไม่จำเป็นต้องเริ่มจากคำอธิบายยาว ๆ
บางครั้งเริ่มจากนิทานสั้น ๆ หนึ่งเรื่อง
ปริศนาหนึ่งข้อหรือประโยคที่ทำให้ใจหยุดคิดไปชั่วขณะ

สุภาพใจ

SukhapajaiPUB

กตอลองอ่าน

AA0375 ศาสนาและปรัชญา

0 786161 407650

www.booktime.co.th

115.-

@booktime